

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'nin de 1989 yılından itibaren üyesi olduğu Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı (EUROCONTROL), üye devletlerin havacılık hizmetlerini düzenleyen ve destekleyen uluslararası bir kuruluştur. Havacılık Tazminatı, EUROCONTROL'e üye ülkelerdeki havacılık çalışanlarına ödenen bir tazminattır ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) personeline de ödenmektedir. Ancak, DHMİ çalışanlarının uzun yıllardır çözüm bekleyen Havacılık Tazminatı sorununa bir çözüm getirilememiştir. Avrupa'da DHMİ personeli ile aynı işi yapanlar 8-10 bin Euro alırken, Türkiye'de 2.300 Euro Havacılık tazminatı ödenmektedir. Sayıştay Başkanlığı da DHMİ çalışanlarının ve ilgili meslek örgütlerinin taleplerini raporlarına yansıtmış; ancak, somut bir adımı atılmamıştır. Türkiye'nin Avrupa'da en yoğun hava trafiğine sahip ülkeler arasında yer almasına karşın, EUROCONTROL'den aldığı payın düşük olması ve personel tazminatlarının yetersizliği dikkat çekmektedir. Bu nedenle, DHMİ'nin yapısının yeniden düzenlenmesi ve Havacılık Tazminatı Gruplarının revize edilmesi için, Meclis Araştırması açılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri uyarınca, Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

ŞT M
Sözün Tanrulu
Diyecek M.

Özgür Erdem İNCESESİ
Araba M.
Dünya

Dr. Jale Nur SÜLLÜ

Eskişehir Milletvekili

Maymı Tapan
Zorlu M.

Ayhan BARUT
Adana M.

GEREKÇE

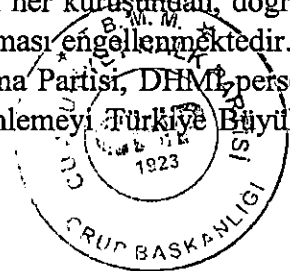
Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı (EUROCONTROL), hem Avrupa çapında gelişmelere öncülük eden hem de üye devletleri destekleyen uluslararası bir kuruluştur. Avrupa’da tek bir üst hava sahası oluşturmak amacıyla 1960 yılında kurulmuş;1963 yılında da hayata geçmiştir. Türkiye, bugün 41 üyesi olan EUROCONTROL’e 1 Mart 1989 tarihinde 10’uncu üye olarak katılmıştır.

Havacılık Tazminatı, EUROCONTROL'e üye ülkelerdeki havacılık çalışanlarına tazminat olarak ödenen bir ücrettir. Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) personel maliyetlerinin tamamı veya bir kısmı EUROCONTROL tarafından karşılanmakta olup; bu doğrultuda 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 2'nci maddesi ile 3117 sayılı DHMİ Genel Müdürlüğü Personeline Havacılık Tazminatı Ödenmesine İlişkin Cumhurbaşkanı Kararı'na göre personele "Havacılık Tazminatı" ödenmektedir. Personele ödenen ücretler hiçbir şekilde Hazine'ye yük getirmemektedir. Ancak havacılık sektörü gibi zorlu görev ve şartlar altında çalışan DHMİ çalışanlarının uzun yıllardır çözüm bekleyen ve en köklü sorunlarından bir tanesi olan Havacılık Tazminatı sorununa bugüne kadar çözüm üretilmemesidir.

Yaşanan sorunların çözümü için, DHMİ'nin yapısının yeniden düzenlenmesi ve Havacılık Tazminatı Gruplarının revize edilmesine ihtiyaç duyulduğu, DHMİ çalışanları ve ilgili meslek örgütlerince de dile getirilmektedir. Ayrıca Sayıştay Başkanlığı da DHMİ çalışanları ve ilgili meslek örgütlerince de dile getirilen hususları, yıllardır Kamu İktisadi Teşekkülleri raporlarında ifade etmesine karşın, hiçbir somut adım atılamamıştır. Sayıştay, *“Hava seyrüsefer hizmetlerinin en önemli unsuru uçakları hava sahasına girişinden çıkışına kadar her an gözleyen, yönlendiren, hava trafiğinin sıkışmadan 24 saat sürekli kontrollü seyrini sağlayan hava trafik kontrolörleridir. Diğer ülkeler özellikle hava trafik kontrolörlerine çok yüksek ücretler ödemektedir. Hava trafik kontrolörlerinin ücretlerinin benzer ülke kurumlarındakilerin düzeyine getirilmesini teminen ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması gerekmektedir”* uyarısı hiçbir şekilde dikkate alınmamıştır.

EUROCONTROL Avrupa Havacılık Genel Bakış Raporu'na (15 – 21 Temmuz 2024 dönemi) göre, Türkiye, Avrupa'da en yoğun trafik hacmine sahip ülkeler arasında günlük 3 bin 959 uçuş ortalaması ile 6. sıradadır. Avrupa'nın en büyük hava sahalarından birine ve jeopolitik konumu sebebiyle dünyanın en önemli uçuş güzergahına sahip olan Türkiye'nin EUROCONTROL'den aldığı payın, benzer özelliklere sahip bile olmayan Avrupa ülkeleri ile kıyas edilemeyecek kadar düşük miktarda kaldığı görülmektedir. Avrupa'da bir uçaktan ortalama 80 Euro alınırken Türkiye özellikle Avrupa'nın 2'nci büyük hava sahası olmasına karşın, 30 Euro civarındaki ücretle ne yazık ki birim başı maliyetler son sıralarda yer alıyor. Avrupa'da DHMİ personeli ile aynı işi yapanlar 8-10 bin Euro alırken, Türkiye'de 2.300 Euro verilmesi alıyoruz. Dolayısıyla, yasal düzenleme yapılmadığı için, bütçenin her yıl yaklaşık 1 milyar Euro döviz gelirinden yoksun kaldığı kaydedilmektedir. Buna rağmen DHMİ Genel Müdürlüğü'nün, kurum çalışanlarının Havacılık Tazminatı gelirlerinde diğer ülkeler gibi faydalanması konusunda yeterli çalışmayı yapmadığı ifade edilmektedir.

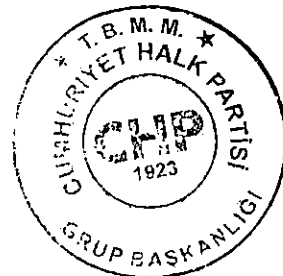
EUROCONTROL'den gelecek olan daha fazla dövizin her kuruşundan, doğrudan ve dolaylı olarak çalışanlardan kesilen vergilerin hazineye aktarılması engellenmektedir. Kurum çalışanları arasında iş barışı bozulmaktadır. Adalet ve Kalkınma Partisi, DHMİ personelinin bazılarının özlük haklarının iyileştirilmesiyle ilgili yasal düzenlemeyi Türkiye Büyük Millet

Meclisi'ne sunmuş, eksiklikleri gidererek Genel Kurul'da gündeme getireceğini açıklamasına rağmen bu sözünü tutmamıştır. Havacılık Tazminatında yaşanan sorunların ortadan kaldırılması ve personelin maksimum düzeyde faydalandırılması için, gerekli yasal düzenlemelerin bir an önce yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Gerekli düzenlemeler yapılmadığı için, Türkiye genelinde, özellikle Antalya ve İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanları başta olmak üzere birçok havalimanında yaşanan rötar sorunları, önemli bir halk sorunu haline gelmiştir. Hava trafik kontrolörlerinin sessiz eylemleri sonucunda uçaklar havada uzun süre turlamak zorunda kalmakta ve yolcular saatlerce valiz beklemektedir. Bu durum, hava yolu şirketleri, seyahat acenteleri ve diğer havalimanı çalışanlarının tepkisine yol açmaktadır. Avrupalı meslektaşlarıyla eşit şartlara ulaşmayı talep eden hava trafik kontrolörleri, taleplerinin yerine getirilmemesi durumunda rötarlı uçuşların devam edeceğini ifade etmektedir. Örneğin, maaşı EUROCONTROL tarafından karşılanan hava trafik kontrolörleri, verdikleri direkt rotalarla uçakları varış noktalarına daha hızlı ulaştırarak şirketlere yakıt ve zaman tasarrufu sağlamaktadır. Aynı zamanda, kendi inisiyatifleriyle aldıkları ilave sorumluluklarla olası gecikmeleri en aza indirmektedirler. Ancak inisiyatif almadan çalışma kararı ile trafik akışı, mevcut hava sahası ve altyapının izin verdiği ölçüde sürdürülmektedir. Bu durumda, kontrolörler direkt rota vermediği ve uçakları hızlandırmadığı için rötarlar yaşanmakta, yolcular bağlantılı uçakları kaçırabilmektedir. Ayrıca, uçakların beklemeye girmesi nedeniyle havayolu şirketlerine milyonlarca liralık ek yakıt maliyeti oluşmaktadır. Tüm meydanlarda bulunan yaklaşık iki bin civarı kontrolörün yüzde 90'ının inisiyatifsiz çalışma eylemine katıldığı ifade edilmektedir.

EUROCONTROL'e üye 41 ülkede seyrüsefer ve işletme hizmetleri ayrıken Türkiye'de DHMİ çatısı altında yürütülmesinin yarattığı karmaşa ve sorunların belirlenmesi, hava trafik kontrolörleri başta olmak üzere tüm DHMİ personelinin mesleki koşullarının iyileştirilmesi ve EUROCONTROL'den doğan özlük hakları konusundaki yıllardır süregelen taleplerine yönelik çözüm önerilerinin ortaya konulması için, Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

Sayılı Meclis Araştırması Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Semra Dinger	Ankara	<i>[Signature]</i>
Utku Göknozer	Eskişehir	<i>[Signature]</i>
İLİAS KARAGÜ	Sivas Mh	<i>[Signature]</i>
Mehmet GÜZELMANIR	HATAY Mh	<i>[Signature]</i>
Nail GİLER	KOCAELİ Mh.	<i>[Signature]</i>
Serif ALPACI	DENİZLİ Mh.	<i>[Signature]</i>
AV KARAOĞLU	USAK M.	<i>[Signature]</i>
Evin Karakoz	Aydın Mh	<i>[Signature]</i>
Sevda EROĞAN KILIÇ	İZMİR Mh.	<i>[Signature]</i>
Yusuf Emre	İstanbul	<i>[Signature]</i>
Veli Ağbaba	Malatya	<i>[Signature]</i>
Seyit Torun	Ordu	<i>[Signature]</i>
Mahir POLAT	İzmir	<i>[Signature]</i>
Özge Kumbat	İstanbul	<i>[Signature]</i>
Deniz Demir	Ankara	<i>[Signature]</i>
Okan KÖNURALP	Ankara	<i>[Signature]</i>
Ediz Çın	Edirne	<i>[Signature]</i>

